Dosarul nr.2a-134/2024 I instanță
n/c 2-23114863-06-2a-09062024 judecător Gorlenco Ina

judecătoria Cahul

sediul central

D E C I Z I E

25 noiembrie 2024 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
Instanța compusă din:
președintele completului, judecătorul Mironov Andrei
judecători Starciuc Ștefan și Fujenco Dmitrii
grefier Iordanova Maria
în lipsa părţilor,

examinând în ședință publică, în ordine de apel, apelurile declarate de către declarate de către reprezentantul Biroului Vamal Sud Antonina Vidrașco și de avocatul Apărece Oleg în interesele lui Mocanu Tudor împotriva hotărârii judecătoriei Cahul sediul central din 25 martie 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Tudor către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Sud, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, argumentele participanților la proces şi examinând motivele cererii de apel în raport cu materialele cauzei,

c o n s t a t ă:

1. <u>Pretenţiile reclamantului.</u>

La data de 08 august 2023, Mocanu Tudor, prin intermediul avocatului Apărece Oleg, a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central, cerere de chemare în judecată către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Sud al Serviciul Vamal, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor

al Republicii Moldova, privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și cheltuieli de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 08 decembrie 2022 în privința lui Mocanu Tudor a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 1569/22 în baza art. 287 alin. (17) Cod contravențional, iar ca temei a fost invocat faptul că: „*La data de 11 decembrie 2021 la postul vamal Giurgiuleşti 2 (PVFI, rutier)-3030, pe direcţia „intrare" în Republica Moldova, s-a prezentat unitatea de transport de marca „Skoda", cu n/î ***** (MD), condusă de Mocanu Tudor, c/p *****. În timpul verificării în sistemul informațional „Frontiera" s-a constatat că Mocanu Tudor, c/p *****, anterior la data de 30 septembrie 2011 a introdus pe teritoriul vamal al Republicii Moldova mijlocul de transport cu n/î ***** (US), VIN Cod: *****, prin p/v Giurgiuleşti 2 (PVFI, rutier), aceasta fiind declarată prin acțiune și plasată în regim vamal de admitere temporară în ordinea prevăzută de art. 1841 Cod vamal al Republicii Moldova, cu obligația de a fi scos de pe teritoriul vamal al RM. Până în prezent u/t menționată supra se află pe teritoriul Republicii Moldova, prin consecință termenul de admitere temporară de 180 zile dintr-o perioada de 12 luni consecutive de aflare pe teritoriul vamal al RM a fost încălcat, ceea ce contravine prevederilor art. 10 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice".*

Menționează că prin decizia de sancționare nr. 1569/22 din 08 decembrie 2022, în conformitate cu art. 46, art. 287 alin. (17) Cod contravențional, art. 20 alin. (1), alin. (2) Cod vamal, Mocanu Tudor a fost obligat la scoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova unitatea de transport cu n/î ***** (US), Vin Code *****, precum și a fost aplicată amenda în mărime de 60 u.c., ceea ce constituie 3000 lei.

Adaugă că nefiind de acord cu procesul-verbal și decizia de sancționare, Mocanu Tudor la data de 27 decembrie 2022 a depus contestație prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie și a deciziei de sancționare nr. 1569/22 din 08 decembrie 2022, cu încetarea procesului contravențional din motivul că nu există fapta contravențională. La data de 16 februarie 2023 a fost emisă Hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, prin care s-a dispus:

- Se admite contestația depusă de Mocanu Tudor împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 1569/22 din 08 decembrie 2022 și a deciziei de sancţionare întocmită în baza acestuia.
- Se anulează decizia emisă de agentul constatator al Biroului vamal Sud în privința lui Mocanu Tudor, prin care acesta a fost recunoscut vinovat și sancționat în baza art. 287 alin. (17) Cod contravențional cu amendă în mărime de 3 000 lei și obligarea de a scoate de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a unității de transport cu numărul de înmatriculare ***** (US), VIN Cod: *****, cu încetarea procesului contravențional din motivul că nu există faptul contravenției.

Invocă că nefiind de acord cu hotărârea, la 27 februarie 2023 agentul constatator Biroul vamal Sud a declarat recurs, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 16.02.2023 și restituirea cauzei la rejudecare în Judecătoria Cahul.

La data de 29 mai 2023 a fost emisă Decizia Colegiul Penal al Curții de Apel Cahul, prin care s-a decis:

- Se respinge recursul declarat de agentul constatator Biroul vamal Sud.
- Se menține hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 16 februarie 2023, prin care a fost admisă contestația contravenientului Mocanu Tudor, anulată decizia de sancționare în privința lui Mocanu Tudor din 08.12.2022 și încetat procesul contravențional în privința lui Mocanu Tudor, acuzat de săvârșirea contravenției prevăzută de art.287 alin.(17) Cod contravențional, în temeiul lipsei faptului contravenției. Decizia este irevocabilă.

Susține că se atestă că în privința lui Mocanu Tudor, de către Biroul Vamal Sud al Serviciului Vamal s-a dispus în mod ilegal, tragerea la răspundere contravențională în baza art. 287 alin. (17) din Codul contravențional. Astfel Mocanu Tudor a fost nevoit să angajeze un avocat, în scopul de a-și demonstra nevinovăția și de a anula sancțiunea contravențională stabilită în mod ilegal. Respectiv acesta a suportat cheltuieli de asistență juridică.

Remarcă faptul că la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din 08 decembrie 2022, agentul constatator a manifestat neglijență şi nu a dat dovadă de prudența necesară, nefiind examinate toate circumstanțele cauzei, or, anume de sarcina acestuia ţine examinarea minuțioasă şi determinarea tuturor circumstanţelor cauzei, înainte de a imputa persoanei comiterea unei contravenții. Mai mult, caracterul absolut ilegal și neîntemeiat al

procesului-verbal cu privire la contravenție și a decizie de sancționare a fost stabilit de către instanța de judecată, care în mod expres a indicat că, de fapt, de către agentul constatator nu a fost demonstrată vinovăția lui Mocanu Tudor de comiterea contravenției imputate. Concluzia agentului constatator despre vinovăția reclamantului în săvârșirea contravenției este pripită.

Comunică că la dosar lipsesc probe pertinente, concludente şi utile care ar dovedi vinovăția lui Mocanu Tudor în contravenției imputate, mai mult că, învinuirea adusă acestuia nu este clară, nu sunt clare circumstanțele comiterii contravenției imputate.

Face trimitere la prevederile art. 1, 3, 7, 13 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti și relatează că sancţionarea neîntemeiată a reclamantului Mocanu Tudor, de către agentul constatator, sunt acţiuni ce îi oferă reclamantului dreptul de a solicita compensarea prejudiciului material cauzat în rezultatul constatării ilegalităților acțiunilor întreprinse de către agentul constatator.

Totodată mai invocă că la caz se atestă existența unei hotărâri de încetare a procesului contravențional în privința lui Mocanu Tudor din motiv că nu s-a constatat existența faptei contravenției, respective, în cazul dat, reclamantul dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului material şi moral cauzat potrivit prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25.02.1998.

De asemenea, reclamantul Mocanu Tudor, a fost ilegal atras la răspundere contravențională, or procesul-verbal cu privire la contravenţie în care se conţine decizia agentului constatator, a fost încetat procesul contravenţional din lipsa faptului contravenției, prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Consideră că sunt întrunite condițiilor de aplicare a prevederilor Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale.

Adaugă că potrivit art. 7 lit. e) şi g) din Legea menționată, *persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică şi cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.*

În temeiul prevederilor enunțate, consideră că reclamantul dispune de dreptul de a solicita repararea prejudiciului material ce reprezintă cheltuieli de asistență juridică, suportate de către reclamant în cadrul procesului contravențional, or, prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din data de 16 februarie 2023, devenită irevocabilă la data de 29 mai 2023 prin Decizia Colegiul Penal al Curții de Apel Cahul, acesta a fost repus în drepturi. Mocanu Tudor, a prezentat în instanța de judecată acte care confirmă nevinovăția acestuia, respectiv actele fiind eliberate de autoritățile din Ucraina, pentru a putea fi anexate la cauza contravențională Mocanu Tudor a efectuat traducerea acestora, în rezultatul căruia a suportat un prejudiciu în mărime de 250 lei (bonul anexat).

Solicită reclamantul încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor suma de 12 250 lei cu titlu de prejudiciu material, format din 12.000 lei cheltuieli suportate pentru plata serviciilor juridice și suma de 250 lei cheltuieli de traducere, încasarea sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată suportate în prezenta cauză în mărime de 2000 lei. (f.d. 4-12)

2. <u>Aprecierea primei instanţe.</u>

Prin hotărârea judecătoriei Cahul sediul central din 25 martie 2024 a fost admisă parţial cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Tudor către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Ministerului Justiției, Ministerul Finanțelor privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și cheltuieli de judecată.

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudiciul material în mărime de 6 250 /șase mii două sute cincizeci/ lei, format din suma de 250 lei, cu titlul de cheltuieli legate cu traducerea probelor materiale și suma de 6 000 lei, cu titlul de asistență juridică, suportate la examinarea contestației.

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudiciul moral în mărime de 2 000 /două mii/ lei.

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor cheltuieli legate cu asistența juridică în mărime de 2 000 /două mii/ lei.

În rest, acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată.(f.d. 98, 107-118)

3. <u>Argumentele apelanţilor.</u>

La data de 27 martie 2024, reprezentantul Biroului Vamal Sud – Vidraşco Antonina depune cerere de apel nemotivată (f.d. 106), iar la 10 aprilie 2024 depune cerere de apel motivată, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 25 martie 2024, prin care solicită admiterea cererii de apel, casarea parţială a Hotărârii Judecătoriei Cahul din 25.03.2024, la acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Tudor împotriva Biroului Vamal Sud, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrale a acțiunii. (f.d. 125-128)

În motivarea cererii de apel, susține că la data de 08.12.2023, agentul constatator din cadrul Biroului vamal Sud, a întocmit în privința cet. Mocanu Tudor, proces verbal cu privire la contravenție nr. 1569/22, pentru faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 287 alin. (17) Cod Contravențional *"Nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere temporară a mijloacelor de transport declarate prin acțiune"*. În conformitate cu art. 46, art. 287 alin. (17) Cod Contravențional, art. 20 alin. (1), alin. (2) Cod Vamal, prin decizia de sancționare cet. Mocanu Tudor a fost obligat la scoaterea de pe teritoriul vamal al RM a unității de transport cu n/î ***** (US), Vin Code *****, precum și aplicarea amenzii în mărime de 60 u.c. ceea ce constituie 3000 lei.

Prin Hotărârea Judecătoriei Cahul din 16.02.2023, a fost admisă contestația și anulat p-v și decizia de sancționare nr. 1569/22 din 08.12.2022.

Prin Decizia Curții de Apel Cahul din 29.05.2023, a fost respins recursul declarat de Biroul vamal Sud și menținută Hotărârea primei instanțe. Indică că colegiul în acest sens a notat: ”*Nu poate exista obligația vamală de scoatere de pe teritoriul vamal al RM a obiectului aflat în regim vamal de admitere temporară, în situația în care acest obiect a fost deja scos de pe teritoriul vamal al R.Moldova și această ieşire de sub jurisdicția vamală a R. Moldova a fost procesată ca și operațiune administrativă de însăşi autoritatea poliției de frontieră a R. Moldova*”.

Indică că faptul anulării de către instanța de judecată a procesului verbal și a deciziei de sancționare au constituit obiectul pentru înaintarea de către Mocanu Tudor a prezentei acțiuni, cu solicitarea de încasare din contul Serviciului vamal a cheltuielilor suportate a prejudiciului moral și material.

Consideră că este eronată poziția instanței, prin care concluzionează că: *"Mocanu Tudor este în drept de a pretinde la repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilegale ale agentului constatator din cadrul Serviciului Vamal*

Sud”. Ulterior își întemeiază concluziile pe prevederile art. 3 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 Art. 3. - (1) *în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată.*

Invocă că în acest context, nu poate fi trecut cu vederea că temeiul juridic indicat de instanță - Legea 1545 din 25.02.1998 ’’privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale **organelor de urmările penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești”** nu este relevant speței, or instanța confirmă faptul că pretinsele acțiuni ilegale de atragere ilegală la răspundere contravențională au fost comise de către agentul constatator din cadrul Biroului vamal Sud. În această ordine de idei, susţine că legalitatea concluziei instanței, se combate prin norma legală la care se face trimitere în hotărârea din 25.03.2024, or, pretinsele acțiuni ilegale săvârșite de organul vamal nu își au reflectarea în Legea nr. 1545/1998, acest cadru normativ stipulează circumstanțele atragerii la răspundere strict a organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanței de judecată, iar Serviciul vamal nu se regăsește între acestea. Totodată, art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1545/1998 stipulează temei de reparare a prejudiciului în cazul supunerii la arest contravențional, reținerii ilegale a persoanei sau aplicării ilegale a amenzii de către instanța de judecată și nu de către alte organe cum este la caz. La speță se denotă că, instanța recunoaște temeinicia acțiunii înaintate de Mocanu Tudor, recunoaște ca temei juridic aplicarea Legii nr. 1545/1998, însă omite a atrage atenția că Serviciul Vamal nu se regăsește în lista organelor acțiunile ilegale a cărora pot servi mijloc de reparare a prejudiciului cauzat, or în Hotărârea din 25.03.2024 instanța reiterează prevederile Legii, fără a specifica omisiuni concrete care ar putea servi mijloc de solicitare a prejudiciului admis spre încasare.

Indică că Biroul vamal Sud își exprimă dezacordul cu concluzia instanței; *"instanța de judecată conchide asupra temeiniciei acțiunii formulate de Mocanu Tudor, care urmează a fi admisă parțial, prin adjudecarea în favoarea reclamantului a sumei de 2000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat lui Mocanu Tudor ca urmare a acțiunilor ilegale a Serviciului Vamal Sud".*

La acest aspect, menționează că prin noțiunea de ’’prejudiciu moral” se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau

la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal). Indică că potrivit hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 09 octombrie 2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Făcând trimitere la prevederile art. **333 alin. (1)** Cod Civil, remarcă că instanța a trecut cu vederea faptul că la momentul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, organul vamal a acumulat probatoriul pertinent care demonstra incontestabil, vinovăția cet. Mocanu Tudor, în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 287 alin. (17) Cod Contravențional. Totodată, de către organul vamal a fost solicitată informația de la autoritățile vamale ale Ucrainei referitor la traversarea frontierei de stat dintre Ucraina și Republica Moldova a unității de transport cu n/î ***** în perioada 01.03.2011-prezent, a fost obținut răspunsul cu nr. 26/26-04/11/914 din 29.06.2022, prin care se confirmă că, operațiuni de traversarea a frontierei de stat cu implicarea mijlocului de transport vizat, nu au fost înregistrate, fapt care a determinat organul vamal să emită decizie, cu obligația scoaterii mijlocului de transport de pe teritoriul RM. Faptul că, de către Mocanu Tudor, la etapa examinării cauzei în cadrul Curții de Apel a fost prezentată dovada de vămuire a mijlocului de transport în Ucraina, nu rezultă rea-voință a Biroului vamal la etapa întocmirii titlurilor executorii, or acest fapt nu probează rea voință sau omisiuni a organului vamal.

Totodată invocă că, nu poate fi trecut cu vederea faptul că în temeiul unei hotărâri pe caz, emisă de instanța de judecată, organul vamal a purces la executarea acesteia, fiind închis regimul de admitere temporară, prin eliminarea înregistrării din Sistemul Informațional a Serviciului Vamal. În privința acestei decizii dl. Mocanu Tudor a fost informat prin scrisoarea nr. 28/26-10/3421-06 din 28.06.2023, recepționată la data de 04.07.2023.

Mai menţionează că un alt aspect, care denotă netemeinicia hotărârii reprezintă suma de 6000 lei și 2000 lei încasate din contul Serviciului Vamal pentru prejudiciul material cu titlu de asistență juridică suportate de cet. Mocanu

Tudor, or în cazul în care instanța a concluzionat asupra admiterii cerinței de încasare a sumei de 6000 lei achitate pentru asistență juridică, este incert caracterul sumei de 2000 lei, admise de instanță spre încasare, de asemenea pentru asistență juridică, or de către instanță în hotărârea din 25.03.2024 a fost stipulat - Se încasează de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudiciul material în mărime de 6250 /șase mii două sute cincizeci/ lei, format din suma de 250 lei, cu titlul de cheltuieli legate cu traducerea probelor materiale și suma de 6 000 lei, cu titlul de asistentă juridică, suportate la examinarea contestației. Se încasează de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor cheltuieli legate cu asistenta juridică în mărime de 2 000 /două mii/ lei.

La data de 23 aprilie 2024, avocatul Apărece Oleg în interesele reclamantului Mocanu Tudor, înaintează cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 25 martie 2024 în care a solicitat casarea parțială *(în partea stabilirii cuantumului prejudiciului moral şi material)* a Hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 25 martie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri în partea casată, prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de Mocanu Tudor, prin intermediul avocatului Apărece Oleg, către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Sud al Serviciul Vamal, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și cheltuieli de judecată, și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării acțiunii în ordine de apel.

În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat că nu sunt de acord cu hotărârea instanţei de fond, *în partea stabilirii cuantumului prejudiciului moral și a prejudiciului material* suportat în rezultatul tragerii ilegale la răspundere contravențională.

Consideră că instanța de judecată nu a ţinut cont la stabilirea prejudiciului moral de următoarele considerente:

Durata examinării cauzei contravenționale: (11.12.2021 începerea urmăririi contravenționale - 08.12.2022 - sancționarea contravențională / 29.05.2023 - încetarea procesului contravențional (Decizia Curții de Apel Cahul din 29 mai 2023)

Perioada lungă de timp de la data comiterii faptei contraveționale și sancționarea contravenientului.

Fapta imputată a avut loc la data 30.09.2011 iar contravenientul a fost

sancționat la data de 08.12.2022 (aproximativ după 11 ani)

Indică că pe durata desfășurării cercetării cauzei contravenționale, în momentul traversării frontierei de stat, Mocanu Tudor de fiecare dată era supus la verificări suplimentare, fiind nevoit să aștepte mult mai mult decât era necesar deoarece în sistemul informational al Serviciului Vamal figura nescoaterea de către Mocanu Tudor a mijlocului de transport.

Menţionează că Mocanu Tudor a fost sancționat contravențional pentru comiterea contravenției prevăzute de art.287 alin. (17) Cod contravențional *(Nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere temporară a vehiculelor declarate prin acțiune)* cu amendă 60 unități convenționale (3.000 lei), cu obligarea de a scoate imediat de pe teritoriul Republicii Moldova a mijlocului de transport cu n/î ***** (US), VIN Cod: *****

Indică că exceptând amenda contravențională Mocanu Tudor avea și obigația de a scoate mijlocul de transport de pe teritoriul RM, cu toate ca acesta nu se afla pe teritoriul țării.

Conform art. 10 alin.(3^4) Legea nr.1569 din 20.12.2002 (în vigoare la data întocmirii procesului contravențional)

în cazul în care mijlocul de transport nu a fost scos de pe teritoriul Republicii Moldova în termenul stabilit de legislație, iar acesta nu mai există (a fost distrus sau vândut la piese, fapt confirmat prin documente justificative sau declarația pe propria răspundere a persoanei), organul vamal va încasa drepturile de import.

Respectiv indică că în cazul în care Mocanu Tudor nu manifesta un rol activ și nu contesta procesul verbal cu privire la contravenție, urma în consecință să fie obligat la plata drepturilor de import, cu toate că mijlocul de transport a părăsit teritoriul RM.

Susţine că Mocanu Tudor a fost afectat psihic, totodată a avut trăiri foarte negative de umilire, rușine și disconfort. Inclusiv nici acum nu și-a revenit.

Invocă că în rezultatul acțiunilor ilicite, s-a adus defăimare imaginii și reputației reclamantului Mocanu Tudor, care a avut de suferit o demoralizare profundă, dispărându-i orice încredere, atât în sine, cât și în organele de drept. Acțiunile ilicite ale organului care a instrumentat cauza contravențională au jucat un rol negativ în viața reclamantului, acestuia fiindu-i create obstacole morale și fizice, pierdere de timp, stres și suferință psihică.

Totodată invocă că instanța de judecată nu a motivat din care considerente a admis parțial cu titlu de prejudiciu material sub formă de cheltuieli de judecată

suportate pentru plata serviciilor juridice doar suma de 6000 lei din suma solicitată de 12000 lei.

Cu toate că instanța de judecată a reținut faptul că la materialele prezentei cauze au fost prezentate conturile de plată ce confirmă achitarea serviciilor juridice în cuantum de 12000 lei. Mai mult ca atât la materialele cauzei penale a fost anexat raportul de activitate al avocatului, unde sunt indicate toate acțiunile și durata acestora pe parcursul examinării cauzei contravenționale.

Instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că conform raportului de activitate numărul de ore lucrate constituie 12 ore, iar conform *Hotărârii Consiliului Uniunii Avocatilor nr. 19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022 privind recomandările cuantumului onorariilor avocatilor si compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistentă juridică*

Pct.5 este menționat faptul că *„ Un diapason rezonabil si recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocatilor din RM este între 70 şi 170 euro.*

Respectiv pentru orele lucrate ale avocatului reieșind din bonurile de plata și raportul de activitate, Mocanu Tudor a achitat în jur de 1000 lei per/oră cea ce constituie aproximativ 50 euro.

Instanța nemotivat a acordat doar 6000 lei ceia ce constituie 500 lei per/oră reprezentând aproximativ 30 euro.

Reieșind din cele menționate, consideră că instanța de judecată neîntemeiat nu a admis integral acțiunea înaintată, deoarece la materialele cauzei au fost prezentate probe concludente, pertinente și utile prin care se atestă cheltuielile materiale suportate cât și prejudiciul moral suportat de către Mocanu Tudor. (f.d. 137-145)

La data de 30 aprilie 2024 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Cahul. (f.d. 148)

Prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 29 mai 2024 s-a admis demersul Preşedintelui interimar al Curţii de Apel Cahl Vavrin Galina, şi cauza la cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Tudor către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Sud, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor privind repararea prejudiciului material şi moral, s-a stămutat la Curtea de Apel Comrat, pentru judecare în ordine de apel. (f.d. 164-166)

La data de 07 iunie 2024 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Comrat. (f.d. 168)

4. <u>Argumentele părţilor în şedinţa instanţei de apel.</u>

În şedinţa de judecată a instanţei de apel părţile fiind legal citate nu s-au prezentat, avocatul Apărece Oleg a solicitat prin cerere examinarea cauzei în lipsa sa.

Reieșind din prevederile alin. (1) art. 379 Cod de procedură civilă, care prevede că neprezentarea în şedinţă de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului, colegiul judiciar a decis examinarea cauzei în lipsa părților care nu s-au prezentat la proces.

5. <u>Aprecierea instanţei de apel.</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul găseşte apelul declarat de avocatul Apărece Oleg în interesele reclamantului Mocanu Tudor, neîntemeiat şi care urmează a fi respins, iar apelul declarat de reprezentantul Biroului Vamal Sud – Vidraşco Antonina, întemeiat care urmează a fi admis, cu casarea parţială a hotărârii instanţei de fond în partea cuantumului prejudiciului material, din următoarele considerente.

Potrivit art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe*.

În conformitate cu art. 385 lit. c) Codul de procedură civilă, *Instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre.*

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (l), (2) Cod de procedură civilă, *Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.*

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în

vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reține că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, ca fiind guvernat de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25 februarie 1998.

Din actele pricinii urmează cu certitudine că, la data de 08 august 2023, Mocanu Tudor, prin intermediul avocatului Apărece Oleg, a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central, cerere de chemare în judecată către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Sud al Serviciul Vamal, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și cheltuieli de judecată. (f.d. 4-12)

Judecând pricina în fond prima instanţă judecătoria Cahul sediul central, prin hotărârea din 25 martie 2024 a admis parţial cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Tudor către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Ministerului Justiției, Ministerul Finanțelor privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și cheltuieli de judecată.

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudiciul material în mărime de 6 250 /șase mii două sute cincizeci/ lei, format din suma de 250 lei, cu titlul de cheltuieli legate cu traducerea probelor materiale și suma de 6 000 lei, cu titlul de asistență juridică, suportate la examinarea contestației.

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudiciul moral în mărime de 2 000 /două mii/ lei.

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor cheltuieli legate cu asistența juridică în mărime de 2 000 /două mii/ lei.

În rest, acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată.(f.d. 98, 107-118)

Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat consideră că hotărârea primei instanţe deşi este fondată în partea constatării existenţei prejudiciului cauzat reclamantului prin prisma prevederilor Legii nr. 1545 din 25.02.1998, totuşi instanţa de fond nu a dat o apreciere temeinică cuantumului prejudiciului material admis.

Conform art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, *probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la*

constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii.

Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) din codul menționat, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că, la data de 08 decembrie 2022 în privința lui Mocanu Tudor a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 1569/22 în baza art. 287 alin. (17) Cod contravențional, iar ca temei a fost invocat faptul că: „*La data de 11 decembrie 2021 la postul vamal Giurgiuleşti 2 (PVFI, rutier)-3030, pe direcția „intrare” în Republica Moldova, s-a prezentat unitatea de transport de marca „Skoda”, cu n/î ***** (MD), condusă de Mocanu Tudor, c/p *****. În timpul verificării în sistemul informațional „Frontiera” s-a constatat că Mocanu Tudor, c/p *****, anterior la data de 30 septembrie 2011 a introdus pe teritoriul vamal al Republicii Moldova mijlocul de transport cu n/î ***** (US), VIN Cod: *****, prin p/v Giurgiuleşti 2 (PVFI, rutier), aceasta fiind declarată prin acțiune și plasată în regim vamal de admitere temporară în ordinea prevăzută de art. 1841 Cod vamal al Republicii Moldova, cu obligația de a fi scos de pe teritoriul vamal al RM. Până în prezent u/t menționată supra se află pe teritoriul Republicii Moldova, prin consecință termenul de admitere temporară de 180 zile dintr-o perioada de 12 luni consecutive de aflare pe teritoriul vamal al RM a fost încălcat, ceea ce contravine prevederilor art. 10 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice*”.(f.d.14-verso).

Prin decizia de sancționare nr. 1569/22 din 08 decembrie 2022, în conformitate cu art. 46, art. 287 alin. (17) Cod contravențional, art. 20 alin. (1), alin. (2) Cod vamal, Mocanu Tudor a fost obligat la scoaterea de pe teritoriul

vamal al Republicii Moldova unitatea de transport cu n/î ***** (US), Vin Code *****, precum și a fost aplicată amenda în mărime de 60 u.c., ceea ce constituie 3000 lei.(f.d.15).

Conform Hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 16 februarie 2024, s-a admis contestația depusă de Mocanu Tudor împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 1569/22 din 08 decembrie 2022 și a deciziei de sancționare întocmită în baza acestuia. S-a anulat decizia emisă de agentul constatator al Biroului vamal Sud în privința lui Mocanu Tudor, prin care acesta a fost recunoscut vinovat și sancționat în baza art. 287 alin. (17) Cod contravențional cu amendă în mărime de 3 000 lei și obligarea de a scoate de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a unității de transport cu numărul de înmatriculare ***** (US), VIN Cod: *****, cu încetarea procesului contravențional din motivul că nu există faptul contravenției.(f.d.16-19).

Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 29 mai 2023, s-a respins recursul declarat de agentul constatator Biroul vamal Sud. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 16 februarie 2023, prin care a fost admisă contestația contravenientului Mocanu Tudor, anulată decizia de sancționare în privința lui Mocanu Tudor din 08.12.2022 și încetat procesul contravențional în privința lui Mocanu Tudor, acuzat de săvârșirea contravenției prevăzută de art.287 alin.(17) Cod contravențional, în temeiul lipsei faptului contravenției.(f.d.20-24).

La acest capitol colegiul conchide că circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin de către instanța de fond.

Conform art. 1 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, *prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti*.

Potrivit art. 2 din aceiași Lege, *prin acţiuni ilicite se întelege acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de*

răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Potrivit cu art. 3 alin. (1) din aceiaşi Lege, *în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare*.

Potrivit art. 13 alin. (1), (2) din Legea menționată, *repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget*. *Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe*.

Amenzile se restituie de la buget, din fondul în care acestea au fost virate sau de către organul care a beneficiat de aceste sume.

La speţă este de remarcat şi prevederile art. 384 alin. (2) lit. u), (3/1) din Codul contravențional, potrivit cărora *persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacțiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acţiunilor sau al inacţiunilor autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională*.

Din sensul normelor de drept citate rezultă indubitabil că persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional are dreptul de a cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Așadar, în corespundere cu art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 și art. 384 alin. (2) lit. u), (3/1) din Codul contravențional, hotărârea din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Cahul sediul central, menţinută prin decizia Curţii de Apel Cahul din 29 mai 2023, prin care a fost anulată decizia nr. 1569/22 din 08 decembrie 2022, emisă de agentul constatator al Biroului vamal Sud în privința lui Mocanu Tudor, *prin care acesta a fost recunoscut vinovat și sancționat în baza art. 287 alin. (17) Cod contravențional cu amendă în mărime de 3 000 lei și obligarea de a scoate de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a unității de transport cu numărul de înmatriculare ***** (US), VIN Cod: *****,* cu încetarea procesului contravențional din motivul că nu există faptul contravenției, reprezintă acele premise faptice şi legale în temeiul cărora reclamantul Mocanu Tudor este îndreptățit să solicite repararea prejudiciilor materiale şi morale cauzate de agentul constatator din cadrul Biroului vamal Sud, prin sancționarea ilicită cu amendă contravențională, însă din contul bugetului instituției care are personalitate juridică distinctă și poate fi subiect a raportului obligațional de răspundere pentru prejudiciul cauzat, în condițiile enunțate supra.

Instanţa de apel conchide că în situația descrisă, Mocanu Tudor poate pretinde repararea prejudiciului material și moral prin prisma art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, astfel că soluția primei instanțe, de admitere a acţiunii în partea încasării prejudiciilor materiale şi morale este fondată, iar cererea de apel declarată de Biroul vamal Sud privind respingerea acţiunii este una nefondată şi neîntemeiată.

Or, simplul fapt de învinuire şi sancţionare contravenţională pentru fapte ce nu au fost comise de reclamantă, în sine reprezintă o gravă învinuire, ce provoacă suferinţe psihice, prin faptul că un organ al statului, care este insitutit cu obligaţiunea de supraveghere şi apărare a cetăţenilor, omite erori în activitatea sa şi sancţionează pe nedrept persoana, provocându-i în asemenea caz o neîncredere şi o lipsă de protecţie din partea organelor de drept.

De asemenea este de menţionat că, prin pornirea procesului contravenţional şi aplicarea sancţiunii contravenţionale, sunt acţiuni ce au generat contestarea

deciziei contravenţionale în instanţele de judecată şi reprezintă în sine încălcarea drepturilor persoanei de a nu fi judecată şi trasă la răspundere contravenţională, fără a-i fi demonstrată vinovăţia.

În conformitate cu prevederile art.13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta Convenţie au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.

Colegiul judiciar reține că, raportând prevederile art.13 din Convenţia Europeană la prevederile art.5 alin. (2) CPC, potrivit căruia, nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare, se va reţine că persoana deţinută în cazul în care se consideră victimă a unei violări a drepturilor sale prevăzute de art.3, 5 şi 8 din Convenţia Europeană este în drept să se adreseze cu cerere în instanţele judecătoreşti naţionale şi să solicite despăgubiri cu titlu de compensaţii pentru prejudiciul material şi moral, inclusiv costuri şi cheltuieli judiciare.

Potrivit prevederilor art. 2036 alin. (1) şi (3) Cod civil, *În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.*

Potrivit prevederilor art.2037 alin. (1) şi (2) Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat*

prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Instanța de apel notează că, în cazul victimei unei erori judiciare se pot pretinde daune morale al căror cuantum se stabileşte prin aproximare, instanţa urmând să aibă în vedere o serie de criterii cum ar fi consecinţele negative suferite de cel în cauză, pe plan fizic şi psihic, importanţa valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori şi intensitatea cu care au fost percepute consecinţele vătămării.

Referitor la cuantumul prejudiciului moral admis de instanţa de fond în sumă de 2000 lei, colegiul judiciar este solidar cu poziţia instanţei de fond care a motivat că „*la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța va ține cont de perioada derulării procedurii contravenționale și data cînd reclamantul s-a bucurat de o finalitate pe caz, începând cu 11.12.2021 începerea urmăririi contravenționale, data de 08.12.2022 – sancționarea contravențională și data de 29.05.2023 – încetarea procesului contravențional (Decizia Curții de Apel Cahul din 29 mai 20023)*".

Referior la alegaţiile reprezentantului apelantului Mocanu Tudor avocatul Apărece Oleg, invocate în cererea de apel, precum că *s-a adus defăimare imaginii și reputației reclamantului Mocanu Tudor, care a avut de suferit o demoralizare profundă, dispărându-i orice încredere, atât în sine, cât și în organele de drept. Acțiunile ilicite ale organului care a instrumentat cauza contravențională au jucat un rol negativ în viața reclamantului, acestuia fiindu-i create obstacole morale și fizice, pierdere de timp, stres și suferință psihică*, colegiul judiciar nu le găseşte plauzibile, or sunt apreciate ca o simplă invocare a acestor suferinţe, în condiţiile în care partea reclamantă nu a prezentat probe materiale ce ar confirma defăimarea imaginii şi reputaţiei, nefiind clar care este statutul social al reclamantului şi prin ce se reflectă această defăimare.

Referitor la criticile formulate hotărîrii instanței de fond în partea încasării prejudiciului material compuse din cheltuielile de asistenţă juridică și pretinse de apelantul-reclamant în valoare de 12 000 lei ca suportate în cadrul examinării cauzei contravenționale , colegiul judiciar le găseşte nefondate, pentru următoarele considerente.

Practica Curţii Europene a Drepturilor Omului referitoare la cheltuielile de asistenţă juridică relevă că, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Conform art. 63 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, *cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă*.

Potrivit pct. 16 a Recomandării *privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică* aprobat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor **nr. 19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022**: *Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente:*

a. *dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată);*

b. *copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație;*

c. *listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și timpului aferent acestora (cu tarifului orar).*

Conform pct. 18 al Recomandării menţionate: *Cheltuielile care vor fi suportate de client după emiterea hotărârii instanței sau care au fost determinate de succesul obținut, de regulă, nu sunt adjudecate de instanțe.*

În speţă colegiul judiciar atestă că partea reclamantă a făcut dovada prejudiciului material cauzat prin suportarea cheltuielilor de asistenţă juridică în procesul contravenţional doar în suma de 5000 lei, ce se probează prin ordinul de plată seria GL nr. 142485 din 09.12.2022. (f.d. 85)

Ce se referă la suma de 7000 lei, prezentată de reclamant ca cheltuieli de asistenţă juridică în procesul contravenţional, confirmate prin ordinul de plată seria DAA nr. 52884090 din 03.12.2023 (f.d. 81), colegiul judiciar consideră că instanța de fond corect nu li-a admis și consideră că nu pot fi admise ca cheltuieli de asistenţă juridică în procesul contravenţional, or procesul contravenţional vizat a avut finisare la data de 29 mai 2023, prin pronunţarea Deciziei Curţii de Apel Cahul, care este una irevocabilă (f.d. 20-24), iar bonul de plată este eliberat după emiterea acestei decizii abia la data de 03.12.2023.

Or, dacă în cazul dat părților au ajuns la un acord de recompensă pentru cîștig de cauză, atunci această cheltuială este exclusiv pe contul și seama reclamantului și nu poate fi pusă în srcina pîrîtului.

Cu toate acestea, instanța de fond a admis o eroare și a apreciat cuantumul prejudiciului material, cauzat prin suportarea cheltuielilor de asistenţă juridică în procesul contravenţional care de fapt este în suma de 5000 lei, ce se probează prin ordinul de plată seria GL nr. 142485 din 09.12.2022. (f.d. 85), și nu în sumă de 6000 lei așa cum l-a apreciat prima instanțăș

În lumina celor expuse colegiul judiciar găseşte eronată soluţia instanţei de fond privind admiterea prejudiciului material în sumă de 6000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică în procesul contravenţional, și în sensul dat instanţa de apel va admite apelul declarat de reprezentantul Biroului Vamal Sud Antonina Vidrașco, cu casarea hotărârii instanţei de fond în partea încasării prejudiciului material în cuantum de 6250 lei, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte prin care va dispune încasarea din contul Seviciului Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudicul material în sumă de 5250 (cinci mii două sute cincizeci) lei, formate din suma de 250 lei cu titlu de cheltuieli legate de traducere probelor materiale şi suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică, suportate în cadrul examinării contestaţiei în procesul contravenţional.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul, că hotărârea primei instanţe deşi este mare m parte întemeiată în aspect de constatări, fiind eronată în partea mărimii prejudiciului material, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de avocatul Apărece Oleg în interesele lui Mocanu Tudor ca nefondat şi admiterii cererii de apel declarată de reprezentantul Biroului Vamal Sud Antonina Vidrașco, cu casarea hotărârii instanţei de fond în partea încasării prejudiciului material, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri.

În conformitate cu art. 385 lit. a) şi c), art.art. 386-390, 394, 434 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat,

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat apelul declarat de avocatul Apărece Oleg în interesele lui Mocanu Tudor.

Se admite apelul declarat de către reprezentantul Biroului Vamal Sud Antonina Vidrașco.

Se casează parţial hotărârea judecătoriei Cahul sediul central din 25 martie 2024, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mocanu Tudor către Serviciul Vamal, intervenient accesoriu Biroul Vamal Sud, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor privind recuperarea prejudiciului material, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, în partea

admiterii acţiunii ce ţine de recuperarea prejudiciului material în mărime de 6250 lei şi pronunţă în partea casată o nouă hotărâre prin care:

Se încasează de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Mocanu Tudor prejudicul material în sumă de 5250 (cinci mii două sute cincizeci) lei, formate din suma de 250 lei cu titlu de cheltuieli legate de traducere probelor materiale şi suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică, suportate în cadrul examinării contestaţiei în procesul contravenţional.

În rest dispoziţiile hotărârii instanţei de fond se menţin.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Preşedintele completului,

judecător:	Judecător:	Judecător:
Mironov Andrei	Starciuc Ștefan	Fujenco Dmitrii

Notă:

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 694/42 din 10 decembrie 2024 judecătorul Starciuc Ștefan a fost eliberat din funcţia de judecător la Curtea de Apel Comrat în baza art. 25 alin. (1) lit. a) şi art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Conform prevederilor art. 389 alin. (5) Cod de procedură civilă, decizia motivată a fost semnată în locul judecătorului Starciuc Ștefan de către preşedintele completului, judecător Mironov Andrei.